

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 437/2021-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených Mgr. Romanom Šulhánekom, advokátom, A. Pietra 17, Martin, proti postupu Okresnej prokuratúry Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 194/20/5506 a jej upovedomeniam z 1. októbra 2020 a 23. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 24. novembra 2020, doplnenou 8. decembra 2020 a 13. apríla 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a na ochranu osobných údajov podľa čl. 22 ods. 1 ústavy a základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Okresnej prokuratúry Martin (ďalej len „okresná prokuratúra“) označeným v záhlaví uznesenia, ako aj jej upovedomeniami o vybavení podnetu č. k. 1 Pv 194/20/5506-13 z 1. októbra 2020 (ďalej len „prvé upovedomenie“) a č. k. 1 Pv 194/20/5506-17 z 23. novembra 2020 (ďalej len „druhé upovedomenie“). Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd prikázal prokurátorovi okresnej prokuratúry v označenej trestnej veci vydať pokyn vyšetrovateľke na vrátenie vecí zaistených sťažovateľom pri domových prehliadkach a prehliadke iných priestorov a pozemkov vykonaných

v trestnej veci vedenej pod ČVS: ORP-248/3-VYS-MT-2020. Napokon navrhujú priznať každému z nich primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a priložených listín vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Martin (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) zo 7. mája 2020 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie vo veci neznámeho páchatel'a podozrivého zo spáchania zločinu zneužívania informácií v obchodnom styku v spolupáchateľstve podľa § 20, § 265 ods. 1, 3 písm. a) Trestného zákona. Skutkový základ mal spočívať v postupnom ukončení pracovných pomerov sťažovateľov v spoločnosti [REDAKOVANÉ] na konci roka 2019, kde sa oboznamovali s viacerými druhmi informácií obchodnej povahy považovanými touto spoločnosťou za dôverné, ktorých prezradenie vyvoláva možnosť nebezpečenstva využitia tretími stranami na ujmu tejto spoločnosti. Napriek upozorneniu touto spoločnosťou na povinnosť mlčanlivosti sťažovateľa začali vykonávať činnosť pre spoločnosť [REDAKOVANÉ] s rovnakým predmetom náplne práce, v rámci ktorej mali využívať vo svoj, ako aj v prospech tretej osoby informácie, ktoré získali ako zamestnanci spoločnosti [REDAKOVANÉ], najmä databázu klientov, čím spoločnosti [REDAKOVANÉ] bola spôsobená škoda vo výške viac ako 2 660 eur. V tejto veci vedenej pod ČVS: ORP-248/3-VYS-MT-2020 boli u sťažovateľov 7. augusta 2020 vykonané domové prehliadky, pri ktorých im boli odňaté veci špecifikované v jednotlivých zápisniciach. V poradí druhému sťažovateľovi boli v ten istý deň odňaté veci aj pri realizácii prehliadky iných priestorov a pozemkov v spoločnosti [REDAKOVANÉ]

3. Sťažovateľa v septembri 2020 požiadali o vrátenie odňatých vecí. Prokurátor okresnej prokuratúry prvým upovedomením reagoval na žiadosť v poradí prvého sťažovateľa o preskúmanie konania (jej predmetom bola námietka právnej kvalifikácie a zákonnosti konania sťažovateľov), ako aj priebehu domovej prehliadky. Prokurátor odcitoval § 265 ods. 1 Trestného zákona, stručne opísal postup vyšetrovateľa, prokurátora a sudcu pre prípravné konanie v trestnom konaní od začatia trestného stíhania po domové prehliadky. Odkázal na obsah zápisníc, podľa ktorých boli zaistené notebooky, telefóny, tablety, harddisky a USB kľúče, teda veci, ktoré môžu súvisieť s komunikáciou s obchodnými partnermi a celým prípadom súvisiacim s podozrením z nekalosúťažného konania. Žiadne skutočnosti týkajúce sa vecí ani inú nezákonnosť okrem prítomnosti osoby neuvedenej v zápisnici osoby prítomné pri domových prehliadkach podľa prokurátora nenamietali. Vyšetrovateľka svoju prítomnosť nenamieta, hoci zápisnicu nepodpisovala. K manipulácii s dôkazmi nedošlo, zaistené veci boli uvedené v zápisnici. Spomenul účel prípravného konania v zabezpečení všetkých dôkazov, zistení objektívnej pravdy a nestrannom vyhodnotení vecí. Spôsob získania dôkazov označil za vec kriminalistickej taktiky. Za nesporné považoval zabezpečovanie dôkazov so súhlasom sudcu pre prípravné konanie, ktorý navrhovaný postup považoval za zákonný a dôvodný. Zaistené veci boli procesným spôsobom odovzdané znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku. Uviedol, že v tomto štádiu ide iba o podozrenie zo spáchania určitého trestného činu a páchatel' je zatiaľ neznámy. Ďalej bude potrebné zistiť a preukázať, či ide o konkrétny trestný čin, zistiť páchatel'a a postupovať podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa prokurátora nie je vylúčené zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, a preto prokurátor konštatoval nezistenie žiadnej nezákonnosti v postupe vyšetrovateľky.

4. Vyšetrovateľka listom z 9. októbra 2020 sťažovateľom oznámila, že odňaté veci zostanú v dispozícii orgánov činných v trestnom konaní nevyhnutne potrebnú dobu. Vrátené budú,

ak nebudú potrebné pre ďalšie konanie a nebude prichádzať do úvahy ich prepadnutie alebo zhabanie.

5. Druhým upovedomením prokurátor reagoval na žiadosť sťažovateľov z 19. októbra 2020 v znení doplnenia z 23. októbra 2020 o preskúmanie postupu vyšetrovateľky, ktorá odmietla vrátiť odňaté veci. Predostrel v ňom právnu úpravu vrátenia vecí podľa § 97 Trestného poriadku a podmienky jeho aplikácie. Upriamil pozornosť na vyjadrenie vyšetrovateľky z 9. októbra 2020, stotožnil sa s týmto postupom, označil ho za súladný s procesnými normami, nezistil žiadne pochybenie. Uviedol, že vyšetrovateľ v tej dobe potreboval veci pre získavanie dôkazov v prípravnom konaní, v prípade nepotrebnosti pre tieto účely budú bezodkladne vrátené. Poukázal na svoj právny názor o dôvodnosti trestného konania vyjadrený 1. októbra 2020, na ktorom nič nezmenil. Priblížil § 265 Trestného zákona, stručne opísal postup vyšetrovateľa, prokurátora a sudcu pre prípravné konanie v trestnom konaní od začatia trestného stíhania po domové prehliadky. Odkázal na obsah zápisníc, na zaistené veci, ktoré môžu súvisieť s komunikáciou s obchodnými partnermi a celým prípadom súvisiacim s podozrením z nekalosúťažného konania. Žiadne skutočnosti týkajúce sa vecí ani inú nezákonnosť okrem prítomnosti osoby neuvedenej v zápisnici podľa prokurátora osoby prítomné pri domových prehliadkach nenamietali. Opäť spomenul účel prípravného konania, spôsob získania dôkazov označil za vec kriminalistickej taktiky. Za nesporné považoval zabezpečovanie dôkazov so súhlasom sudcu pre prípravné konanie, ktorý navrhovaný postup považoval za zákonný a dôvodný. Zaistené veci boli procesným spôsobom odovzdané znalcomi na vypracovanie znaleckého posudku. Uviedol, že v tomto štádiu ide iba o podozrenie zo spáchania určitého trestného činu a páchatel' je zatiaľ neznámy. Ďalej bude potrebné zistiť a preukázať, či ide o konkrétny trestný čin, zistiť páchatel'a a postupovať podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa prokurátora nie je vylúčené zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

6. Sťažovatelia v doplnení ústavnej sťažnosti uviedli, že v novembri 2020 upozornili na nezákonný postup vyšetrovateľa a prokurátora podaním na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Medzičasom došlo 26. februára 2021 k vráteniu vecí prvému a tretiemu sťažovateľovi. Sťažovatelia následne v marci 2021 žiadali okresné riaditeľstvo o vydanie vecí, zničenie, zmazanie údajov extrahovaných znalcom pri skúmaní zaistených vecí, ako aj prípadných vyhotovených fotokópií zaistených vecí, k čomu nedošlo.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Proti napadnutým upovedomeniam sťažovatelia broja argumentáciou:

a) Došlo k zásahu do označených základných práv (čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy), protiprávny stav naďalej trvá a prokurátor upovedomením predĺžil zásah do vlastníckeho práva sťažovateľov k odňatým veciam spočívajúci v nemožnosti ich užívania. Odoprel im právnu ochranu, pretože nevyužil existujúce a efektívne prostriedky na zabezpečenie ochrany práv sťažovateľov. Porušil svoju povinnosť vykonávať dozor nad zákonnosťou a nezrušil rozhodnutie policajta o začatí trestného stíhania, nevydal mu pokyn na vrátenie odňatých vecí, na zastavenie trestného stíhania. Neuviedol žiadny konkrétny a zrozumiteľný dôvod, prečo nebolo možné podnetu v poradí prvého sťažovateľa vyhovieť, resp. nepostupovať z úradnej povinnosti pri náprave nezákonného stavu.

Druhému upovedomeniu vyčítajú sťažovatelia okrem už uvedeného aj neuvedenie ničoho k vecnej argumentácii, prečo skutok nie je trestným činom.

b) Zhromaždenie, resp. extrahovanie údajov znalcom pri skúmaní zaistených vecí, ako aj prípadné vyhotovenie fotokópií listín sú nezákonné. Zásah spočívajúci v odňatí im vecí a ďalšom držaní údajov nie je možné považovať za legálny, legitímny a proporcionálny postup, bolo zasiahnuté do ich základných práv podľa čl. 19 ods. 3 a čl. 22 ods. 1 ústavy. Zadržiavaním ich pracovných a osobných údajov dochádza k možnému ohrozeniu ich ďalších práv z dôvodu ich možného využitia kvázi poškodeným v obchodnej činnosti.

c) V ďalšom sťažovatelia odôvodňujú svoj nesúhlas s naplnením znakov skutkovej podstaty trestného činu podľa § 265 Trestného zákona, resp. § 244 a § 264 Trestného zákona, tvrdia, že sa nedopustili nezákonného konania. Trestné stíhanie nie je vedené zákonne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 3 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a na ochranu osobných údajov podľa čl. 22 ods. 1 ústavy, základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými upovedomeniami okresnej prokuratúry. Sťažovatelia namietajú nedostatok odôvodnenia, odopretie právnej ochrany pre neuskutočnenie krokov k vráteniu odňatých vecí, zákonnosť vedenia trestného stíhania a držanie ich údajov.

III.1. K porušeniu práva na inú právnu ochranu postupom a upovedomeniami okresnej prokuratúry:

9. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľov ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013)].

10. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. V prípadoch, kde sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv alebo slobôd jednotlivými procesnými úkonmi či rozhodnutiami v trestnom konaní, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje,

že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, a preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 220/07).

11. Ústavný súd, ako aj Európsky súd pre ľudské práva považujú právo na spravodlivé súdne konanie za „výsledkové“, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok (obdobne III. ÚS 33/04, IV. 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016). Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv alebo slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05). Obdobný náhľad sa vzťahuje aj na označené právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vzťahujúce sa na konanie orgánu verejnej moci – okresnej prokuratúry.

12. Procesné rozhodnutia vrátane zaist'ovacích úkonov v trestnom konaní a na nich nadväzujúcich rozhodnutí o vrátení či odmietnutí vrátenia vecí či počítačových údajov ústavný súd zásadne podrobuje prieskumu iba vtedy, ak by takéto rozhodnutia (opatrenie či iný zásah) boli spojené s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom pre sťažovateľa, ktorý bol týmto rozhodnutím (opatrením či iným zásahom) spôsobený, pričom by sa tento nepriaznivý dôsledok musel zároveň vzťahovať na celkový výsledok konania a v ďalšom priebehu konania už by sa nedal korigovať. Ústavný súd tak môže ústavné sťažnosti smerujúce proti takýmto rozhodnutiam, opatreniam či iným zásahom odmietnuť aj pre nedostatok svojej právomoci (IV. ÚS 84/2010, III. ÚS 547/2015).

13. Všetkým trom sťažovateľom boli v doterajšom priebehu trestného konania odňaté veci, pričom prvému a tretiemu sťažovateľovi boli zadržané veci po podaní ústavnej sťažnosti vrátené.

14. Sťažovatelia v čase podania ústavnej sťažnosti neboli v trestnom konaní v postavení obvinených, z formálneho hľadiska neboli jeho účastníkmi. Neboli jedným z „tradičných“ subjektov trestného konania uvedených v § 10 ods. 10 druhej vete Trestného poriadku. V začatom trestnom stíhaní boli u nich vykonané domové prehliadky a boli im odňaté veci. Uvedené úkony trestného konania sú osoby zúčastnené na nich v zmysle Trestného poriadku povinné strpieť a ich odpor možno aj prekonať silou (§ 106 Trestného poriadku). Majú pritom nárok na zaobchádzanie v súlade s účelom trestného konania, osobitne na rešpektovanie dôstojnosti a ústavou zaručených základných práv a slobôd (§ 55 ods. 1 Trestného poriadku). Svojím správaním mohli ovplyvniť priebeh trestného konania v otázke spôsobu výkonu domových prehliadok (§ 104 Trestného poriadku) a procesný predpis im ukladá hlavne povinnosti.

15. Trestné stíhanie sa nachádza v prípravnom konaní, vedené je „vo veci“. Z lustrácie ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľom (najneskôr) k 17. augustu 2021 nebolo vznesené obvinenie za skutok, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, čo je možné označiť za pozoruhodné, pretože už zo skutkovej vety uznesenia o začatí trestného stíhania je zjavné, ktoré osoby spadajú do okruhu možných podozrivých. Ústavný súd si je vedomý, že v štádiu vydania uznesenia o začatí trestného

stíhania je skutková veta do značnej miery vystavaná na domnienkach o priebehu okolností, ktoré bude v ďalšom priebehu potrebné overiť vyšetrovaním. Ak podozrenie z trestného činu v doterajšom priebehu trestného stíhania nebolo vylúčené a pretrváva, tak je jeho začatie a ďalšie vedenie v zásade akceptovateľné. Samozrejme, tento stav musí byť sprevádzaný ďalším procesným postupom orgánov činných v trestnom konaní smerujúcim k naplneniu jeho účelu.

16. Postup vyšetrovateľa, ako aj dôvodnosť vedenia trestného stíhania boli v trestnom konaní priebežne skúmané prokurátorom na základe procesných podaní sťažovateľov. Ak by v budúcnosti došlo k obvineniu sťažovateľov, budú mať možnosť brániť sa proti jeho dôvodnosti riadnymi a mimoriadnymi opravnými prostriedkami (sťažnosťou, žiadosťou o zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní), prípadne postupom podľa príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019. V prípade podania obžaloby bude od začiatku súdneho konania preskúmaná dôvodnosť ich podozrenia vrátane právnej kvalifikácie. Možnosť brániť sa proti vzneseným obvineniam bude znamenať aj možnosť brániť sa proti rozhodnutiu o vine a treste (riadnymi a mimoriadnymi opravnými prostriedkami).

17. Uvedené skutočnosti svedčia v prospech záveru, že ústavný súd musí pristupovať k preskúmvaniu postupu a upovedomení okresnej prokuratúry o parciálnej otázke vrátenia vecí zadržaných v priebehu prípravného trestného konania zdržanlivo. Prípravné konanie je vykonávané pod priebežným dohľadom prokuratúry, ktorá má dbať na dodržiavanie zákonnosti a ústavnosti. Najzávažnejšie zásahy do základných práv a slobôd v prípravnom konaní v zmysle aktuálneho právneho stavu podliehajú súdnemu prieskumu (väzba, zaistenie majetku, pozn.). Dôvod na zásah v súlade s právomocou zverenou ústavnému súdu čl. 127 ods. 2 ústavy by bol preto založený len výnimočne, ak by došlo k neprípustnému zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa. Z hľadiska procesných garancií súdnej a inej právnej ochrany by muselo ísť o kvalifikovaný procesný exces (zjavná chyba výroku, absencia zákonného podkladu, vydanie nepríslušným orgánom, svojvôľa). Z hľadiska hmotného práva by malo ísť o očividný nepomer medzi sledovaným cieľom a použitými prostriedkami na jeho dosiahnutie.

18. Napadnuté upovedomenia okresnej prokuratúry už uvedené atribúty umožňujúce uplatnenie kasačnej právomoci podľa názoru ústavného súdu nenapĺňajú. Je zrejmé, že obsahujú odôvodnenie, ktorého znenie dáva v rôznom rozsahu odpovede na sťažovateľmi predložené námietky k postupu orgánov činných v trestnom konaní či dôvodnosti vedenia trestného konania. Pri posudzovaní napadnutých upovedomení okresnej prokuratúry vo vecnej súvislosti s odpoveďami vyšetrovateľky je zrejmé, že bolo začaté znalecké skúmanie zaistených vecí, čo vyžaduje určité časové obdobie, počas ktorého majú veci byť podrobené analýze. Veci nie sú počas tohto obdobia v dispozícii vyšetrovateľa a ďalšie nakladanie s nimi v trestnom konaní je závislé od výsledkov prebiehajúceho skúmania.

19. Sťažovateľmi vyjadrená obava z možného úniku informácií smerom k poškodenej, resp. jej konateľovi v tomto štádiu nemá podľa názoru ústavného súdu dostatočný základ. Rovnako ako sťažovatelia, ani poškodená v tejto fáze konania nedisponuje možnosťou nahliadania do spisu, nehovoriac o jednotlivých veciach obsahujúcich počítačové údaje.

20. Pri poukázaní sťažovateľov na nedôvodnosť začatia stíhania pre opísaný skutok a právnu kvalifikáciu ústavný súd na tomto mieste nevidí priestor, aby polemizoval so závermi prokuratúry, keďže ide primárne o hodnotenie doteraz zisteného skutkového stavu a ustálenie právneho záveru.

V tejto fáze konania sú to práve orgány činné trestnom konaní, ktoré musia posúdiť oprávnenosť úkonov trestného konania s priamou znalosťou všetkých skutkových okolností.

21. Ústavný súd dodáva, že účelom formálneho začatia konania (vyšetrovania) je umožniť orgánom činným v trestnom konaní získať všetky dostupné podklady, aby bolo možné dospieť k záverečnému rozhodnutiu. Podľa názoru ústavného súdu prokurátor okresnej prokuratúry na základe dostupných informácií mohol rozumne dospieť k záveru, že sú splnené podmienky na začatie trestného konania a jeho ďalšie vedenie, bez svojvôle pri prijatí takéhoto záveru.

22. Možnosť zastavenia trestného konania je otázkou, ktorá patrí primárne do právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Ústavný súd do tejto právomoci v zásade nevstupuje, keďže vzhľadom na svoje postavenie v právnom poriadku na to nie je vybavený zodpovedajúcimi právomocami umožňujúcimi bezprostredné zisťovanie skutkového stavu a jeho právne posudzovanie.

23. Z uvedených dôvodov napadnuté upovedomenia nevykazujú znaky kvalifikovaného porušenia práva na inú právnu ochranu zo strany okresnej prokuratúry. Pri upovedomení sťažovateľov sa pohybovala v ústavne akceptovateľnom rámci pri poskytovaní ochrany ich práv. Vychádzala z dovtedajšieho priebehu konania a ústavný súd nespozoroval z jej strany odopretie efektívnej ochrany sťažovateľom. Hoci sa nevyjadřila ku každej okolnosti uvádzanej sťažovateľmi, jej upovedomenia dávajú odpovede na ich námietky ústavne prijateľným spôsobom. Povaha stíhaných skutkov, ako sú zachytené v uznesení o začatí trestného stíhania, nenasvedčuje, že by úvaha okresnej prokuratúry o možnom naplnení skutkovej podstaty trestného činu bola úplne odtrhnutá od okolností prípadu. Práve dôsledné preverenie zaistených vecí môže viesť k posunu, ktorý koniec koncov nevylučuje ani naznačený postup v podobe zastavenia trestného stíhania.

24. Odôvodnenie napadnutých upovedomení je primerané tomu, že sú reakciou na predchádzajúci postup okresného riaditeľstva a nemožno ich *prima facie* považovať ani za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Hoci nezohľadňujú detailne všetky argumenty sťažovateľov, dostatočne odôvodňujú potrebu zaistenia vecí a nemožnosti ich vrátenia sťažovateľom vzhľadom na vnímanú potrebu podrobenia ich bližšiemu skúmaniu pre naplnenie účelu trestného konania.

25. Z týchto dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutými upovedomeniami okresnej prokuratúry, postupom, ktorý im predchádzal, a obsahom práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani príčinná súvislosť, ktorá by umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení práva na inú právnu ochranu.

III.2. K porušeniu označených hmotných práv:

26. Z tzv. hmotných práv sťažovateľa namietajú zásah do práva vlastníť majetok, konkrétne práva užívať veci, ktoré boli odňaté a čiastočne sú orgánmi činnými v trestnom konaní naďalej držané, hoci je trestné stíhanie vedené nezákonne. Porušenie označeného práva sťažovateľa odvodzujú od neposkytnutia ochrany okresnou prokuratúrou, čím došlo k predĺženiu tohto zásahu. Argumentácia sťažovateľov o porušení práva vlastníť majetok je stručná a je úzko prepojená s argumentáciou k porušeniu práva na inú právnu ochranu. Spochybňujú zákonnosť vedenia trestného stíhania, čo je primárne otázkou jednoduchého práva, od ktorej vyriešenia závisí ďalší postup v trestnom konaní. Ako ústavný súd už uviedol, nevidí v tomto štádiu priestor vstupovať do úvah orgánov činných v trestnom konaní a fakticky určovať ďalšie smerovanie trestného stíhania zo svojho pohľadu. Ak sa preukáže, že trestné stíhanie bolo vedené nezákonne, majú sťažovateľa

k dispozícii prostriedky aj na nápravu prípadnej majetkovej škody, ktorú v dôsledku nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní utrpeli (zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

27. V prípade sťažovateľov došlo iba k obmedzeniu práva držať a užívať odňaté veci. Ide o dovolený spôsob obmedzenia vlastníckeho práva vyplývajúci z ustanovení Trestného poriadku o výkone domovej prehliadky, o zaistení (§ 89a a nasl.) a o vrátení vecí (§ 97 a nasl.). Tým je jasne daný zákonný základ pre zásah do vlastníckych práv osôb nielen podozrivých z trestných činov, ale aj iných osôb, ktorých veci môžu slúžiť ako dôkaz v trestnom konaní. Všeobecný súd vykonával súdnu kontrolu nad týmto zásahom zatiaľ len v štádiu vydania príkazu na vykonanie domových prehliadok a prehliadky iných priestorov. Aj v nasledujúcom postupe orgánov činných v trestnom konaní však musí byť dodržaná primeranosť prijatých opatrení vo vzťahu k sledovanému cieľu determinovanému všeobecným záujmom spoločnosti a ústavne zaručeným právom jednotlivca.

28. Namietaný zásah do práva sťažovateľov sleduje v širšom rámci legitímny cieľ, keďže orgány činné v trestnom konaní viedli vyšetrovanie na základe dostatočných indícií uvedených v oznámení o možnom trestnom čine proti hospodárskej disciplíne. Nemožno u takéhoto druhu trestnej činnosti očakávať, že vyšetrovacie orgány budú vyčkávať s vykonávaním procesných úkonov, pretože tým môže dôjsť k strate alebo prípadne k zničeniu dôkazov. Pokiaľ ide o dĺžku obmedzenia vlastníckeho práva ústavný súd v okolnostiach prípadu nevidí na prvý pohľad neprimerane dlhé obmedzenie práv sťažovateľov, ktoré by okresná prokuratúra predlžovala.

29. Všetci sťažovatelia sú v právnom postavení vlastníkov odňatých vecí, prvému a tretiemu sťažovateľovi bolo po 6 mesiacoch umožnené ich užívať. V poradí druhý sťažovateľ nemohol jemu odňaté veci držať a užívať ešte dlhší čas, pretože aj v čase posledného doplnenia ústavnej sťažnosti ich malo naďalej k dispozícii okresné riaditeľstvo. Sám však svojím správaním ovplyvnil túto dĺžku, pretože veci odmietol prevziať.

30. Prípadné nedostatky v postupe vracania vecí bolo potrebné namietat práve pred konajúcim orgánom činným v trestnom konaní, ktorý uskutočňoval vrátenie vecí, prípadne neskôr na okresnej prokuratúre. V zmysle § 97 ods. 5 Trestného poriadku je proti uzneseniu o vrátení a vydaní vecí prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažovatelia sa však bez predloženia výsledkov vybavenia ich žiadosti z 3. marca 2021 proti postupu okresného riaditeľstva priamo obrátili na ústavný súd doplnením ich ústavnej sťažnosti 13. apríla 2021 smerujúcej proti skorším upovedomeniam okresnej prokuratúry. Namietali tým fakticky postup okresného riaditeľstva, ktoré však za porušovateľa nimi označených práv neoznačili.

31. Takýto postup ústavný súd považuje za predčasný, pretože vzhľadom na zásadu subsidiarity je ponechaný orgánom verejnej moci priestor na poskytnutie ochrany práv v nadväznosti na využitie dostupných opravných prostriedkov zo strany účastníkov. Až následne ústavný súd vyhodnocuje dopady rozhodnutí či postupov na jednotlivé základné práva a slobody. Navyše, sťažovatelia v podaní z 13. apríla 2021 doplnili odôvodnenie ústavnej sťažnosti ako jej esenciálnu náležitosť o novú argumentáciu o porušení čl. 19 ods. 3 a čl. 22 ods. 1 ústavy spojenú so zmenou návrhu rozhodnutia (petitu). Toto doplnenie však bolo podané zjavne po uplynutí zákonnej lehoty

2 mesiacov podľa § 124 zákona o ústavnom súde počítanej od prvého, resp. druhého upovedomenia.

III.3. Závery ústavného súdu:

32. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý postup a upovedomenia okresnej prokuratúry nie je možné v tomto štádiu trestného konania považovať za konečné (definitívne) rozhodnutia. Okresná prokuratúra vykonáva naďalej v napadnutom konaní svoju právomoc, pričom z jej doterajšieho výkonu prejaveneho aj v napadnutých upovedomeniach nie je možné vyvodit', že by poskytovala neúčinnú ochranu základným právam a slobodám sťažovateľov. Navyše, podľa skôr uvedených úvah je zrejmé aj to, že medzi napadnutými upovedomeniami okresnej prokuratúry a obsahom sťažovateľmi označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavnú sťažnosť preto v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Vo vzťahu k čl. 19 ods. 3 a čl. 22 ods. 1 ústavy je ústavná sťažnosť podaná oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

33. Po prijatí už uvedeného záveru k možnosti vecného prieskumu porušenia označených práv zostalo bez významu zaoberať sa ostatnými požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2021

Libor DUEA
predseda senátu